

Szczególne korzystanie z wód jako element procesu inwestycyjnego

Wielu inwestorów w toku realizacji przedsięwzięcia spotyka się z zagadnieniami korzystania z wód w zakresie obejmującym choćby odprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, tj. na przykład w zakresie odprowadzania wód opadowych z terenu planowanej inwestycji. Podstawowy akt prawny w zakresie regulacji dotyczącej korzystania z wód stanowi Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku – Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku, Nr 239, poz. 2019 ze zm.).

Przedmiotowa ustawa rozgranicza kilka sposobów korzystania z wód. Nie wszystkie z nich dotyczą korzystania, z jakim możemy mieć do czynienia w toku realizacji lub późniejszej eksploatacji zrealizowanej inwestycji. Niemniej jednak, aby w sposób pełny przedstawić powyższe zagadnienia, konieczne jest ukazanie wszystkich przewidzianych ustawą sposobów korzystania z wód. Tylko tą drogą można bowiem oddać właściwą perspektywę i tło dla korzystania, z jakim zazwyczaj mamy do czynienia w procesach inwestycyjnych i postinwestycyjnych.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy Prawo wodne („Ustawa”), korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki. Jest to niezwykle szerokie ujęcie tego zagadnienia, stąd też koniecznością stało się na gruncie Ustawy rozgraniczenie różnych sposobów korzystania z wód. W myśl art. 31 ust. 3 Ustawy, korzystanie z wód polega na:

- korzystaniu powszechnym
- korzystaniu zwykłym
- korzystaniu szczególnym.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 Ustawy, każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z wód w zakresie dotyczącym śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych, wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej i wód morza terytorialnego, o ile przepisy nie stanowią inaczej. Powszechne korzystanie służy do:

- zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego i rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych
- wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W myśl art. 36 ust. 1 Ustawy, właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wody podziemnej znajdującej się w jego gruncie. Prawo to nie obejmuje jednak prawa do wykonywania urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego. Zwykłe korzystanie z wód służy zaspokajaniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 36 ust. 3 Ustawy, w tym m.in. z wyłączeniem korzystania z wód na potrzeby działalności gospodarczej. To właśnie ten element definicji zwykłego korzystania z wód zawarty w Ustawie wyłącza możliwość kwalifikacji korzystania z wód w podejmowanych zawodowo (w ramach prowadzonej działalności gospodarczej) procesach inwestycyjnych jako zwykłego korzystania z wód.

Zgodnie z art. 37 Ustawy, szczególnym korzystaniem z wód jest korzystanie wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykłe, w szczególności:

- pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi
- przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych
- piętrzenie oraz retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych
- korzystanie z wód do celów energetycznych
- korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu
- wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu
- rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych.

Powyższe wyliczenie ma jedynie charakter przykładowy i nie wyczerpuje wszystkich możliwych sytuacji szczególnego korzystania z wód. Bez wątpienia przypadki, kiedy w ramach inwestycji występuje odprowadzanie np. powierzchniowych wód opadowych do cieku wodnego lub wprowadzanie innych ścieków do wód lub do ziemi, stanowią przykład szczególnego korzystania z wód.

Zasadą jest, iż szczególne korzystanie z wód, a zatem przypadek, z jakim mamy do czynienia w toku procesu inwestycyjnego lub po jego zakończeniu, wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 1 Ustawy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne wymagane jest na szczególne korzystanie z wód.

W myśl art. 127 ust. 1 Ustawy, pozwolenie wodnoprawne wydaje się, w drodze decyzji, na czas określony. Zgodnie z dalszymi ustępami, pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód wydaje się na okres nie dłuższy niż 20 lat, natomiast pozwolenie wodnoprawne na wprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi wydaje się na czas nie dłuższy niż 10 lat. Należy przy tym podkreślić, iż ściekami w rozumieniu Ustawy są w myśl art. 9 ust. 1 pkt 14 m.in. wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w szczególności z miast, portów, lotnisk, terenów przemysłowych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów.

Zgodnie z art. 127 ust. 7 Ustawy, stroną postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego jest ubiegający się o nie wnioskodawca, właściciel wody, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, a także właściciel urządzenia wodnego władający powierzchnią ziemi oraz uprawniony do rybactwa znajdujący się w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych.

Jak stanowi Ustawa w art. 128 ust. 1, w pozwoleniu wodnoprawnym ustala się cel i zakres korzystania z wód, warunki wykonywania uprawnienia oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki, a w szczególności m.in.: ilość, stan i skład ścieków wprowadzanych do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych albo minimalny procent redukcji zanieczyszczeń w procesie oczyszczania ścieków, a w przypadku ścieków przemysłowych, jeżeli jest to uzasadnione, dopuszczalne ilości zanieczyszczeń, zwłaszcza ilości substancji szczególnie

szkodliwych dla środowiska wodnego, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu. W razie potrzeby w pozwoleniu wodnoprawnym dodatkowo ustala się obowiązek wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania urządzeń wodnych, stosownie do odnoszonych korzyści.

W myśl art. 140 ust. 1 Ustawy, właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych jest starosta wykonujący to zadanie jako wynikające z zakresu administracji rządowej, z zastrzeżeniem przewidzianych ustawą wyjątków, kiedy organem właściwym jest marszałek województwa albo dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Organ upoważniony do wydawania pozwolenia wodnoprawnego jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia, a także orzeczenia

o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody.

Powyższe jedynie bardzo ogólne omówienie zagadnień korzystania z wód, które mogą zaistnieć w toku prowadzenia procesu inwestycyjnego pokazuje, jak bardzo ważne mogą to być kwestie i w jak istotny sposób mogą wpływać na kształtowanie praw i obowiązków inwestora oraz innych uczestników procesu inwestycyjnego. Oczywiście zagadnienia prawne dotyczące korzystania z wód nie pojawiają się w toku każdej inwestycji, ale w przypadkach, kiedy realizacja przedsięwzięcia jest nierozłącznie powiązana z korzystaniem z wód, zagadnienie to stanowi jeden z istotnych elementów całego procesu planowania, realizacji i późniejszego funkcjonowania inwestycji. Konieczność korzystania z wód w toku realizacji lub eksploatacji inwestycji może powodować nałożenie na inwestora istotnych obowiązków, w tym wpływać

nie tylko na kształt prawny i ekonomiczny realizowanego projektu, ale najczęściej na stosowane w toku jego realizacji rozwiązania technologiczne.

Marcin Tomasz Jakubaszek

Radca prawny

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych

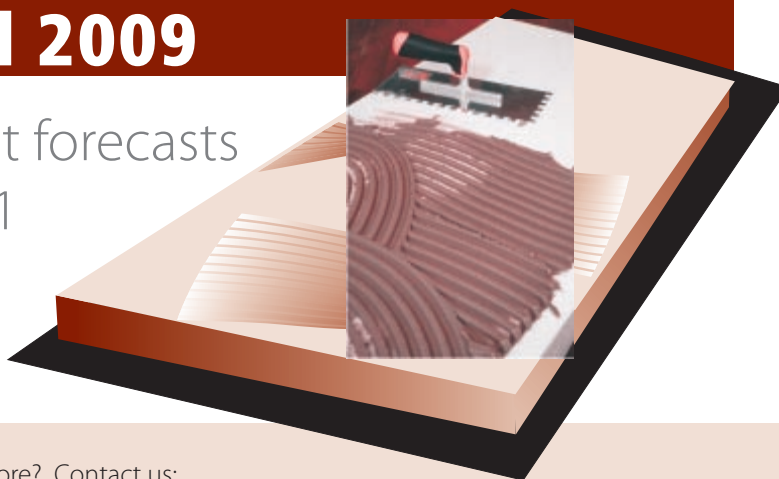
Miller, Canfield, W. Babicki, A. Chelchowski i Wspólnicy Sp.k.

R E K L A M A

Construction chemicals market

in Poland 2009

Development forecasts
for 2009-2011

Interested in finding out more? Contact us:

- e-mail: moreinfo@pmrcorporate.com
- fax /48/ 12 618 90 08 ■ tel. /48/ 12 618 90 30

PMR
PUBLICATIONS

270409